УДК 338.48

Гнідий О. О.
студент гр. МТЕ-129
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна
наук. кер. – к.е.н., доцент Мамотенко Д. Ю.

СФЕРА ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Сфері туризму в Україні завжди не вистачало належної уваги і підтримки з боку уряду. Але 2022 рік став найскладнішим випробуванням. Військовий стан, а також бойові дії на території країни змусили виїхати за кордон велику кількість людей, і в свою чергу спровокував відлякування більшості туристів з-за кордону. Все це спричиняє багато проблем і негативних фінансових прогнозів для туристичної сфери.

Державне агентство розвитку туризму підрахувало, скільки державний бюджет України недоотримав податків від туристичної галузі через війну. За перші шість місяців 2022 року представники туристичної галузі України сплатили на 25,7% менше податків, ніж за аналогічний період 2021 року. Так, загальна кількість платників податків, які займаються туристичною діяльністю, за перше півріччя війни в середньому скоротилася на 17%. При цьому зафіксовано, що кількість юридичних осіб зменшилася на 24,5%, а фізичних – на 13,5% [1].

Найбільша частка надходжень до держбюджету за перші шість місяців поточного року сплачена готелями та санаторіями – майже 461 млн грн. Але вона на 30% все ж менша порівняно з першим півріччям 2021 року [2].

Зафіксований приріст сплаченого податку на 39% від діяльності пансіонатів та гуртожитків, що використовувалися як тимчасовий прихисток для людей, які вимушені були покинути свої домівки через війну. А от частка сплаченого податку від діяльності турбаз,

кемпінгів, дитячих таборів відпочинку зменшилася на 59% – сплачено 73 млн грн податку проти 178 млн грн за аналогічний період 2021 року [2].

Приріст доходу зафіксовано від діяльності туристичних агентств, які принесли до держбюджету на 41% коштів більше, ніж за аналогічний період торік. Аналітики пов'язують це з тим, що до звітного періоду увійшли два перші довоєнні місяці року, для яких характерні ранні бронювання на новорічні та різдвяні свята.

Разом з тим зафіксовано спад на 21% від діяльності туристичних операторів, які сплатили до держбюджету за перше півріччя 2022 року лише 83 млн грн податків, тоді, як за аналогічний період у 2021 році ними у казну держави було сплачено 106 млн грн [2].

За даними Державного агентства розвитку туризму економічні втрати туристичної галузі країни будуть тільки зростати. Частина території України або окупована, або перебуває в зоні активних бойових дій і жодна туристична діяльність там просто неможлива. Інша частина – західні та центральні області в основному функціонують, як прихисток для тих українців, які змушені були покинути свої домівки. Також на цих територіях частково поновили свою роботу туроператори, які спеціалізуються на внутрішньому туризмі. Можна констатувати, що українці потроху почали дозволяти собі короткі подорожі країною з метою перезавантаження для того, щоб зберігати працездатність та психологічний спокій. І це дає поштовх цілому ланцюжку суміжних галузей – перевізникам, рестораторам, виробникам крафтової продукції [1].

Але туристичний збір в Україні за перше півріччя 2022 року зріс майже на 29%. Попри збитки, яких зазнала туристична галузь України через війну, за перші шість місяців 2022 року сума туристичного збору склала 89 млн 420 тис грн, що майже на 28,8% більше в порівняні з аналогічним періодом 2021 року – тоді до бюджету надійшло 69 млн 453 тис грн [1].

Найбільший приріст за перше півріччя 2022 року зафіксований у семи областях, шість з яких знаходяться на заході України. Найбільший ріст в порівняні з аналогічним періодом в 2021 році, крім вищезазначених Львівської, Івано-Франківської та Закарпатської областей, зафіксовано на Тернопільщині – 145%, Хмельниччині – 116%, Кіровоградщині – 105%, та у Чернівецькій області – 103% [2].

Тож можемо зробити висновки, що в цілому наслідки негативно

сказалися на економіці України, хоча й окремо покращились результати у деяких областях. Що стосується розвитку, можна зокрема виділити, в майбутньому, появу багатьох нових історичних пам'яток які матимуть попит в туристичних течіях. Вже зараз Державне Агентство Розвитку Туризму об'єднує представників держави та громадськості, щоб розробити стратегію відвідування місць пам'яті війни. Враховуючи зацікавленість міжнародних та вітчизняних туроператорів, а також іноземних туристів щодо відвідування локацій, що перебували в окупації, Державне агентство розвитку туризму України виступило з ініціативою об'єднати зусилля держави та громадськості задля розробки стратегії відвідування місць пам'яті, пов'язаних з військовою агресією.

Держава має докласти визначних зусиль для увіковічення пам'яті про українських героїв та жертв російських звірств, належної популяризації історії незалежної України, її державотворення та спротиву, формування цілісного історичного світогляду щодо подій війни за свободу.

Тож все ж можна спрогнозувати позитивні чинники для майбутнього розвитку туристичного напряму України, які сповна доповнять туристичні ресурси та збільшать обсяги підтримки економіки даною сферою.

Література:

1. Державне Агентство Розвитку Туризму. URL: https://www.tourism.gov.ua/ (дата звернення 01.11.2022 р).

2. Найважчий сезон. Стали відомі втрати туризму в Україні під час війни. URL: https://www.rbc.ua/ukr/travel/samyy-trudnyy-sezon-stali-izvestny-poteri-1662112736.html (дата звернення 01.11.2022 р).